

BRITISH AGGREGATES ÉS TÁRSAI KONTRA BIZOTTSÁG
A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (ötödik tanács)
2010. szeptember 9.*

A T-359/04. sz. ügyben,

a **British Aggregates Association** (székhelye: Lanark [Egyesült Királyság]),

a **Healy Bros. Ltd** (székhelye: Middleton [Írország]),

a **David K. Trotter & Sons Ltd** (székhelye: Manorhamilton [Írország])

(képviselek: C. Pouncey solicitor, és L. Van den Hende ügyvéd)

felpereseknek

* Az eljárás nyelve: angol.

az **Európai Bizottság** (képviselik: J. Flett és T. Scharf, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (képviseli kezdetben: M. Bethell, később: E. Jenkinson és I. Rao, és végül: S. Ossowski, meghatalmazotti minőségben, segítők: M. Hall és G. Facenna, barristers)

beavatkozó,

a 2004. május 7-i C(2004) 1614 végleges bizottsági határozat – amely nem emel kifogást az ellen, hogy az Észak-Írországnak az Egyesült Királyságban kivetett sóderkitermelési díj alól nyújtott mentesség módosításra került – megsemmisítése iránt benyújtott keresete tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök, M. Prek és V. M. Ciucă (előadó) bírák,

hivatalvezető: C. Kantza tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. június 3-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

A jogvita alapját képező tényállás

- ¹ Az első felperes British Aggregates Association (a továbbiakban: BAA) egy, az Egyesült Királyságban kőbányákat üzemeltető kisméretű független vállalkozásokat tömörítő szövetség. 55 tagja van, amelyek összesen több mint száz kőbányát üzemeltetnek. E tagok nagy része Nagy Britanniában (következésképpen Észak-Írországot kivéve) üzemeltet kőbányákat. A jelen ügyben a BAA a Nagy Britanniában kőbányákat üzemeltető tagjai nevében jár el.

- 2 A második felperes Healy Bros. Ltd és a harmadik felperes David K. Trotter & Sons Ltd (a továbbiakban: DK Trotter) írországi székhelyel rendelkező sódertermelő.

- 3 A jelen ügy az Észak-Írországból egy olyan környezetvédelmi adó alól nyújtott mentességre vonatkozik, amelyet az Európai Közösségek Bizottsága a Nagy Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának címzett 2004. május 7-i C(2004) 1614 végleges határozatában (N 2/04 támogatás – sóderkitermelési díj – Észak-Írország) (a továbbiakban: megtámadott határozat vagy 2004. évi határozat) az előzetes vizsgálati szakasz alapján az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak nyilvánított. E határozatról rövid közlemény került közzétételre az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* 2005. április 2-i C 81. számának 4. oldalán. A Bizottság szerint teljesültek a környezetvédelem állami támogatásáról szóló közösségi iránymutatásban (HL 2001. C 37., 3. o., magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 76. o., a továbbiakban: iránymutatás) meghatározott feltételek.

A „sóderkitermelési díj” általános szabályozása

- 4 E környezetvédelmi adó „[a] sóderkitermelési díj Észak-Írországból történő szakaszos bevezetése” („Aggregates Levy”, a továbbiakban: a sóderkitermelési díj) című általános szabályozását az Egyesült Királyságban a 2001. évi költségvetési törvény (Finance Act 2001) második részének 16–49. cikke és e törvény 4–10. melléklete vezette be.

- 5 A sóderkitermelési díj végrehajtását előíró rendelkezések 2002. április 1-jén – a 2001. évi költségvetési törvény végrehajtási rendeletének alkalmazásával – léptek hatályba.

- 6 A 2001. évi költségvetési törvényt a 2002. évi költségvetési törvény (Finance Act 2002) 129–133. cikke, valamint 38. melléklete módosította. Az így módosított rendelkezések többek között átmeneti időszakot írtak elő a szóban forgó díj Észak-Írországból történő bevezetésére.
- 7 A kereskedelmi célú kitermelés tárgyát képező sóder tonnája után 1,60 font sterling (GBP) sóderkitermelési díj fizetendő (a 2001. évi költségvetési törvény 16. cikkének (4) bekezdése).
- 8 A 2001. évi költségvetési törvény módosított 16. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a hivatkozott törvény hatálybalépésének napjától a kereskedelmi célú kitermelés tárgyát képező sóderre kivetett kitermelési díj attól fogva esedékes, hogy az adóköteles sódermennyiség az Egyesült Királyságban kereskedelmi célú kitermelés tárgyát képezi. E rendelkezés tehát ugyanúgy vonatkozik az importált sóderre, mint az Egyesült Királyságban kitermeltre.
- 9 A Bizottság a 2002. április 24-i C(2002) 1478 végleges határozatával (N 863/01 támogatás – sóderkitermelési díj) jóváhagyta a sóderkitermelési díj bevezetését (a továbbiakban: a 2002. évi határozat). E határozatról rövid közlemény került közzétételre az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* 2002. június 5-i C 133. számának 11. oldalán.
- 10 A Bizottság a 2002. évi határozatban nem emelt kifogást a sóderkitermelési díjjal szemben, mivel azon az állásponton volt, hogy e díj alkalmazási körét a szóban forgó adórendszer logikája és természete igazolta, és következésképpen a sóderkitermelési díj eleve nem tartozott az EK 87. cikk értelmében vett támogatás fogalmának hatálya alá.
- 11 A sóderkitermelési díj egy olyan, a kőre-, kavicsra- és homokra kivetett ökoadó, amelynek célja az általában sóderként használt kőzetek kitermelésének – az ezen ásványok újrahasznosított anyagokkal, illetve mentességet élvező újonnan kitermelt építőanyagokkal való helyettesítésének ösztönzése révén történő – csökkentése, illetve racionalizálása, és amely így hozzájárul a környezet védelméhez.

- 12 A sóderkitermelési díj a kereskedelmi célú és sóderként felhasználásra kerülő kő-, homok- és kavicskitermelésre alkalmazandó, ám ezen építőanyagokra nem vonatkozik, ha azokat más célra használják. Mindazonáltal a sóderkitermelési díj kizárólag az újonnan kitermelt sóderre vetendő ki. Ezzel szemben ez a díj nem vethető ki sem a melléktermékként, sem más eljárások hulladékaként kitermelt sóderre, sem az újrahasznosított sóderre.
- 13 A 2001. évi költségvetési törvény Észak-Írország tekintetében a sóderkitermelési díj alóli öt éves degresszív mentességi rendszert írt elő. Az első év tekintetében a sóderkitermelési díj mértékét 0%-ban határozta meg. A fenti díj mértéke évenként 20%-kal növekedett oly módon, hogy öt év után elérte a 100%-ot. Az Egyesült Királyság a szóban forgó intézkedés költségét – vagyis adóbevétel-kiesését – öt évre 45 millió GBP-re becsülte.
- 14 Az Egyesült Királyság az Észak-Írországgal szembeni különleges bánásmódot az észak-írországi kitermelő és az újonnan kitermelt sódert feldolgozó vállalkozások nemzetközi szintű versenyképessége elvesztése átmeneti kockázata megelőzésének szándékával igazolta, amely Észak-Írországnak az Egyesült Királyságon belüli azon sajátos helyzetéből eredt, hogy az előbbi egy másik tagállammal közös szárazföldi határral rendelkezik. A sódert és a feldolgozott termékeket importálása és exportálása tehát sokkal könnyebb Észak-Írországra és Észak-Írországból, mint az Egyesült Királyság egyéb régiói tekintetében.
- 15 Következésképpen a Bizottság 2002. évi határozatában az Észak-Írországra vonatkozó degresszív mentességi rendszert a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánította, és nem indította meg az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt hivatalos eljárást.
- 16 Ezt követően a BAA a Törvényszék előtt eljárást indított a 2002. évi határozat részleges megsemmisítése iránt (a Törvényszék T-210/02. sz., British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 13-án hozott ítélete [EBHT 2006., II-2789. o.]). A hivatkozott ügyben a BAA nem a Bizottság azt megerősítő megállapítását vitatta,

hogy a sóderkitermelési díj Észak-Írorszáiban történő fokozatos bevezetése egy, a közös piaccal összeegyeztethető támogatás, hanem csupán a Bizottság arra vonatkozó értékelését, hogy a sóderkitermelési díj az EK 87. cikk (1) bekezdése értelmében nem minősül állami támogatásnak.

- 17 A Törvényszék a fenti 16. pontban hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 13-án hozott ítéletével elutasította a BAA keresetét. A Törvényszék ítéletében kimondta, hogy a Bizottság a sóderkitermelési díj alkalmazási körének értékelése során nem követett el nyilvánvaló hibát, és ennél fogva a sóderkitermelési díj az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében nem minősül állami támogatásnak. A BAA 2006. november 27-én fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben.
- 18 A Bíróság a C-487/06. P. sz., British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2008. december 22-én hozott ítéletével (EBHT 2008., I-10505. o.) hatályon kívül helyezte a fenti 16. pontban hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2006. szeptember 13-án hozott ítéletet, és az ügyet visszautalta a Törvényszék elé.

Az sóderkitermelési díjjal kapcsolatosan Észak-Írországnak nyújtott mentesség módosításáról

- 19 Miután az Egyesült Királyság azt tapasztalta, hogy a sóderkitermelési díj Észak-Írorszáiban történő fokozatos bevezetésével a kitűzött célok nem az elvártaknak megfelelően teljesültek, úgy döntött, hogy az Észak-Írországra vonatkozó degresszív mentességi rendszer helyébe új mentességi rendszert léptet.

- 20 Még a sóderkitermelési díj bevezetését követően megállapításra került, hogy Írországból az Észak-Írországra történő be nem jelentett sóderbehozatalok – amelyek tekintetében a sóderkitermelési díj nem került megfizetésre – megnövekedtek, és felmerült az észak-írországi sóderkitermelési ágazat versenyképessége elvesztésének komoly kockázata. Továbbá Észak-Írországon az elvárt környezetvédelmi előnyök sem valósultak meg az előirányzottaknak megfelelően. Ez a helyzet annak volt betudható, hogy Észak-Írországon a szóban forgó díj hatálya alá nem tartozó újrahaznosított vagy alternatív építőanyagok korlátozott mennyiségben álltak rendelkezésre, valamint annak, hogy szinte egyáltalán nem létezett az ilyen építőanyagok összegyűjtésére és kezelésére szolgáló infrastruktúra. Következésképpen az egyesült királysági hatóságok szerint a sóderkitermelési díj fokozatos bevezetése az észak-írországi [építőipari] termékek feldolgozóágazatának nem hagyott elég időt, hogy az alternatív, illetve újrahaznosított építőanyagokra történő átállás révén igazodjon e változáshoz.
- 21 Az Egyesült Királyság ezen indokok alapján új mentességi rendszert léptetett az Észak-Írországra vonatkozó degresszív mentességi rendszer helyébe. Az új rendszer értelmében az egyesült királysági hatóságokkal környezetvédelmi megállapodást kötő észak-írországi gazdasági szereplők a környezetvédelmi célkitűzések hatékony elérése érdekében 2004. április 1-je és 2011. március 31-e között csupán a sóderkitermelési díj 20%-át kötelesek megfizetni, és következtésképpen a sóderkitermelési díj 80%-ának megfizetése alól mentességet élveznek. Mindazonáltal e mentesség azon feltétel függvénye, hogy az e mentességből részesülni kívánó vállalkozásoknak hivatalosan kötelezettséget kell vállalniuk, és tiszteletben kell tartaniuk az Egyesült Királyság Kormányával megkötött megállapodásokat, amelyek arra kötelezik e vállalkozásokat, hogy a mentesség időtartama alatt részt vegyenek egy környezetvédelmi jellegű fejlesztési program végrehajtásában.

A Bizottság előtti eljárás

- 22 Az Egyesült Királyság 2004. január 5-én bejelentette a Bizottságnak az új mentességi rendszert.

- 23 A BAA 2004. február 9-i levelében panaszt terjesztett a Bizottság elé az új mentességi rendszerrel kapcsolatban, amelyben többek között azt kérte a Bizottságtól, hogy indítson e tárgyban hivatalos vizsgálati eljárást.
- 24 A Bizottság 2004. február 12-én az információk kiegészítését kérte a beavatkozótól.
- 25 Az Egyesült Királyság 2004. március 11-én és április 2-án levélben válaszolt e kérésre.

A megtámadott határozat

- 26 A Bizottság 2004. május 7-én elfogadta a megtámadott határozatot, amelyben az új mentességi rendszert az EK 87. cikk (1) bekezdésének értelmében olyan állami támogatásnak nyilvánította, amely az EK 87. cikk (3) bekezdése c) pontjának megfelelően a közös piaccal összeegyeztethető. A Bizottság tehát anélkül utasította el a BAA panaszát, hogy hivatalos vizsgálati eljárást indított volna.
- 27 A Bizottság a megtámadott határozatban először is megjegyezte, hogy a 2002. évi határozatban az Észak-Írország tekintetében fennálló rendszerrel kapcsolatosan azt állapította meg, hogy az Észak-Írországban bevezetett eltérő mértékű sóderkitermelési díj összeegyeztethető volt az iránymutatás E.3.2. pontjának rendelkezéseivel. E tekintetben úgy ítélte meg, hogy a sóderkitermelési díj Észak-Írország iparát olyan helyzetbe hozná, amelyben ezen ipar – különösen az írországi sódertermelőkhöz képest – elveszítheti nemzetközi versenyképességét.

- 28 A Bizottság továbbá az új mentességi rendszerrel kapcsolatosan megjegyzi, hogy az egyesült királysági hatóságok előadták, hogy a sóderkitermelési díj 2002-ben történt fokozatos bevezetése óta az észak-írországi sódertermelési ágazat az eredetileg előrevetítetténél is nehezebb versenyhelyzetbe került. A szóban forgó díj bevezetését követően – amint az a fenti 20. pontban szerepel – az egyesült királysági hatóságok megállapították, hogy a jogellenes sóderkitermelés és az Írországból Észak-Írországba történő be nem jelentett behozatalok száma növekedett, és azt, hogy a sóderkitermelési díj e két esetben nem került megfizetésre. Következésképpen azoknak a kitermelő vállalkozásoknak, amelyek jogszerűen megfizették a sóderkitermelési díjat, a díjfizetés alól kibújó jogellenes beszerzések miatt dömpinggel kellett szembenézniük, és a jogellenesen eljáró vállalkozások javára értékesítési lehetőségektől estek el.
- 29 A Bizottság a megtámadott határozatban továbbá megjegyzi, hogy az Egyesült Királyság álláspontja szerint miközben a sóderkitermelési díj érzékelhetően jótékony hatással volt Nagy Britannia környezetvédelmi helyzetére, Észak-Írországból – ahol az adómentességet élvező újrahasznosított, illetve helyettesítő építőanyagok csupán korlátozott mennyiségben és egyes helyekre korlátozottan állnak rendelkezésre, és ahol szinte nem is létezik az ilyen építőanyagok gyűjtésére és feldolgozására szolgáló infrastruktúra – a sóderkitermelési díj bevezetése nem járt mérhető hatással. Az egyesült királysági hatóságok szerint ez azt jelenti, hogy a 2001. évi költségvetési törvényből eredő mentességi rendszer az észak-írországi feldolgozott [építőipari] termékek előállításának nem hagyott elég időt, hogy az újrahasznosított vagy helyettesítő építőanyagokra történő átállás révén igazodjanak a sóderkitermelési díj bevezetésével előidézett változáshoz.
- 30 A Bizottság megjegyzi, hogy ezért a kitűzött környezetvédelmi célok hatékony megvalósítása érdekében a Egyesült Királyság Kormánya – amint az már a 21. pontban említésre került – úgy döntött, hogy a mentességet attól a feltételtől teszi függővé, hogy az e mentességből részesülni kívánó vállalkozások hivatalosan kötelezettséget vállalnak, és tiszteletben tartják az Egyesült Királyság Kormányával megkötött megállapodásokat, amelyek arra kötelezik e vállalkozásokat, hogy a mentesség időtartama alatt részt vegyenek egy környezetvédelmi jellegű végrehajtási és fejlesztési programban.

- 31 Az egyesült királysági hatóságok – annak érdekében, hogy az [építőipari] termékek feldolgozóiparának (vagyis azon vállalkozásoknak, amelyek kereskedelmi célú sóderkitermelést végeznek) több ideje legyen az új versenyhelyezethez való igazodásra, és hogy a kívánt környezetvédelmi hatások elérhetőek legyenek – a fennálló mentességi rendszert a sóderkitermelési díj alóli mentesség új átmeneti rendszerével helyettesítették, amely az összes sóderfajtára alkalmazandó, és amelynek értelmében a hivatkozott rendszer kedvezményezettjei az általánosan fizetendő sóderkitermelési díjnak csupán 20%-át kötelesek megfizetni. Az új rendszer 2004. április 1-jén lépett hatályba és 2011. március 31-én (vagyis a díj 2002. április 1-jei hatálybalépése után kilenc évvel) veszti hatályát.
- 32 A Bizottság – miután megállapította, hogy az Egyesült Királyság Kormánya a sóderkitermelési díj alóli mentességet állami forrásból nyújtotta az Észak-Írországban letelepedett vállalkozásoknak biztosított adómentesség formájában, és e rendszer oly módon nyújtott a vállalkozások részére kedvezményt, hogy csökkentette az egyébként őket terhelő költségeket – megállapította, hogy egy tagállam által nyújtott támogatásról van szó, majd e rendszert az iránymutatás tekintetében is megvizsgálta.
- 33 Ezzel kapcsolatosan a Bizottság először is hangsúlyozza, hogy mivel a sóderkitermelési díj már 2002 áprilisától az Egyesült Királyság egészének területén (ideértve Észak-Írországot is) végrehajtásra került, azt már létező adónak kell tekinteni.
- 34 Másodszor megjegyzi, hogy ezen adót az érintett tagállam környezetvédelmi okokból vetette ki, és e célkitűzést az újonnan kitermelt sódermennyiség csökkentéséhez való hozzájárulással, valamint a helyettesítő építőanyagok használatának elősegítésével kívánja megvalósítani. Ehhez a Bizottság – a fenti 29. pontban kifejtetteknek megfelelően – még hozzáfűzi, hogy az egyesült királysági hatóságok által nyújtott empirikus információk alapján ugyan a sóderkitermelési díj bevezetése nem érte el az elvárt hatást, mindazonáltal érzékelhetően jótékony hatással volt Nagy Britannia környezetvédelmi helyzetére. Ezzel kapcsolatban Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának hatóságai kijelentették, hogy a Nagy-Britanniában kitermelt új építőanyagok mennyisége 2002-ben jelentősen (az előző évek átlagához képest 5,7%-kal) csökkent, és a díjköteles sóder költségei jelentősen magasabbak voltak, mint

a nem díjköteles sóder költségei, ami azt mutatja, hogy a gazdasági szereplők a sóderbeszerzés környezetvédelmi költségeit a fogyasztókra hárítják (oly módon, hogy a sóderkitermelés negatív környezeti hatásait beépítik a sóder előállítás költségeibe), továbbá az újrahasznosított és helyettesítő építőanyagok (mint például a palahulladék és a kaolin) eladása növekedett, valamint új újrahasznosító gépek nyíltak.

- 35 Harmadszor a Bizottság felhívja a figyelmet arra, hogy az az elvi döntés, miszerint bizonyos észak-írországi vállalkozásoknak a sóderkitermelési díj megfizetése alól mentességet nyújtanak, már a szóban forgó díj 2002. április 1-jei bevezetéskor megszületett.
- 36 A Bizottság ebből arra a következtetésre jut, hogy az iránymutatás 51.2. pontjában meghatározott feltételek teljesültek.
- 37 Az iránymutatás 51.1. pontja b) alpontjának második francia bekezdésében meghatározott feltételekkel kapcsolatosan felhívja a figyelmet arra, hogy a rendszer időtartama hét évre korlátozódik és hogy a csökkentés a közösségi adó hiányában hozott nemzeti adórendszerre vonatkozik. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a hivatkozott díj 20%-os mértéke – amelyet a díj alóli mentességből részesülő kedvezményezett vállalkozásoknak mindazonáltal meg kell fizetniük – a nemzeti adó jelentős hányadát képezi.
- 38 Ennélfogva a Bizottság úgy véli, hogy az iránymutatásban meghatározott feltételek teljes mértékben teljesülnek. Következésképpen azon az állásponton van, hogy a szóban forgó mentességi rendszer az EK 87. cikk (3) bekezdése c) pontjának megfelelően a közös piaccal összeegyeztethető.

- 39 A Bizottság tehát arra a következtetésre jut, hogy az Észak-Írország tekintetében a sóderkitermelési díj alól nyújtott, módosított mentességi rendszer összeegyeztethető az EK-Szerződés rendelkezéseivel, és úgy dönt, hogy nem emel kifogást e rendszer ellen (HL 2005. C 81., 4. o.).

Az eljárás

- 40 A felperesek a Törvényszék Hivatalához 2004. augusztus 30-án benyújtott keresetlevelükkel előterjesztették a jelen keresetet.
- 41 A Törvényszék Hivatalához 2005. január 5-én érkezett beadványában az Egyesült Királyság kérelmezte, hogy a jelen eljárásban beavatkozóként részt vehessen a Bizottság kérelmeinek támogatása végett. 2005. március 4-i végzésével a Törvényszék második tanácsának elnöke megengedte e beavatkozást. A beavatkozó a megadott határidőn belül benyújtotta beadványát, a többi fél pedig az előírt határidőn belül benyújtotta az arra vonatkozó észrevételeit.
- 42 Mivel a Törvényszék tanácsainak összetétele megváltozott, és az előadó bírót az ötödik tanácshoz osztották be, a jelen ügyet következképpen ennek a tanácsnak osztották ki.
- 43 A felperesek a keresetlevellel együtt benyújtott beadványukkal a Törvényszék eljárási szabályzata 64. cikkének 4. §-a, 68. cikke és 70. cikke alapján pervezető intézkedés iránti kérelmet nyújtottak be, amelyben azt kérték, hogy a Törvényszék hívja fel a Bizottságot azon, az Egyesült Királyság által a vizsgálati eljárás során nyújtott „empirikus információkat” tartalmazó levél bemutatására, amelyre a Bizottság Versenypolitikai Főigazgatóságának főigazgatója a BAA jogi képviselőjéhez címzett 2004. július 20-i levelében hivatkozik.

- 44 A Törvényszék ötödik tanácsa 2008. szeptember 24-i végzésével a felek meghallgatását követően a Törvényszék eljárási szabályzata 77. cikkének a) pontja és a Bíróság alapokmánya 54. cikkének 3.§-a alapján a Bíróság C-4876/06. P. sz. ügyben meghozandó határozatáig a jelen ügyben felfüggesztette az eljárást.
- 45 2008. december 22-én a Bíróság a fenti 18. pontban hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben ítéletet hozott. Ezt követően a jelen ügyben folytatódott az eljárás.
- 46 A Törvényszék felhívására a felek előterjesztették a fenti 18. pontban hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2008. december 22-én hozott ítéletből a jelen ügyben levonandó következtetésekre vonatkozó észrevételeiket.
- 47 A Bizottság az erre vonatkozó észrevételeiben lemondott a jelen kereset elfogadhatóságával kapcsolatos kifogás emeléséről.
- 48 Az előadó bíró jelentése alapján a Törvényszék (ötödik tanács) elrendelte a szóbeli szakasz megnyitását. A felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszaikat a Törvényszék a 2009. június 3-i tárgyaláson hallgatta meg.
- 49 A felperesek a tárgyalás során kijelentették, hogy visszavonják a Törvényszék eljárási szabályzata 64. cikkének 4. §-a, 68. cikke és 70. cikke alapján előterjesztett pervezető intézkedés iránti kérelmüket (lásd a fenti 43. pontot).

- 50 A tárgyalás során a beavatkozó is úgy nyilatkozott, hogy a fenti 18. pontban hivatkozott British Aggregates kontra Bizottság ügyben 2008. december 22-én hozott ítéletet követően lemond a jelen kereset elfogadhatóságával kapcsolatos kifogás emeléséről.

A felek kérelmei

- 51 A felperesek azt kérik, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
  - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 52 A beavatkozó által támogatott Bizottság azt kéri, hogy a Törvényszék:
- utasítsa el a keresetet mint megalapozatlant;
  - kötelezze a felpereseket a költségek viselésére.

A jogkérdésről

Előzetes megjegyzések

- 53 A felperesek keresetük alátámasztása érdekében három megsemmisítési jogalapra hivatkoznak. Az első jogalap az EK 23. cikk és az EK 25. cikk vagy az EK 90. cikk megsértésére, a második jogalap az iránymutatás megsértésére, a harmadik jogalap pedig a Bizottság eljárásjogi kötelezettségeinek, és különösen az EK 88. cikk (2) bekezdésének megsértésére vonatkozik. A harmadik jogalapon belül a felperesek továbbá azt kifogásolják a Bizottsággal szemben, hogy a megtámadott határozatot nem indokolta, és ezzel megsértette az EK 253. cikket, valamint nem tett eleget az előzetes eljárás alatt reá háruló kötelezettségeknek.
- 54 A felperesek az EK 88. cikk (2) bekezdésének megsértésére vonatkozó jogalapjuk keretében lényegében arra hivatkoznak, hogy mivel a Bizottság csupán az előzetes eljárás lefolytatása alapján engedélyezte a szóban forgó támogatási rendszert, megsértette az EK 88. cikkének (2) bekezdését, valamint az [EK 88. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. oldal) 4. cikkének (4) bekezdését, amely arra kötelezi a Bizottságot, hogy hivatalos vizsgálati eljárás kezdeményezzen, amennyiben komoly nehézségek merülnek fel a bejelentett intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségét illetően. Márpedig a BAA által panaszra alátámasztására előterjesztett érvek és bizonyítékok azt bizonyítják, hogy komoly kétségek állnak fenn egyrészt azzal kapcsolatosan, hogy a megtámadott határozat összeegyeztethető-e a közös piaccal, és különösen az EK 23. cikkel és EK 25. cikkel, illetve

az EK 90. cikkkel (első jogalap), másrészt azzal kapcsolatosan, hogy az iránymutatás által meghatározott feltételek teljesültek-e (második jogalap).

- 55 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárás nélkülözhetetlen, ha a Bizottságnak komoly nehézséget okoz annak megállapítása, hogy valamely támogatás összeegyeztethető-e a közös piaccal. A Bizottság tehát valamely állami támogatás javára hozandó határozat elfogadásakor csak abban az esetben szorítkozhat az EK 88. cikk (3) bekezdése szerinti előzetes vizsgálati szakaszra, ha az első vizsgálat során megbizonyosodott arról, hogy ez az állami támogatás összeegyeztethető a közös piaccal. Amennyiben azonban az említett első vizsgálat során a Bizottság ezzel ellentétes következtetésre jut, vagy nem tudja minden kétséget kizáróan megállapítani a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségét, úgy köteles minden szükséges véleményt beszerezni, valamint e célból az EK 88. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást megindítani (a Bíróság 84/82. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 1984. március 20-án hozott ítéletének [EBHT 1984., 1451. o.] 13. pontja; a C-198/91. sz., Cook kontra Bizottság ügyben 1993. május 19-én hozott ítélet [EBHT 1993., I-2487. o.] 29. pontja; a C-225/91. sz., Matra kontra Bizottság ügyben 1993. június 15-én hozott ítéletének [EBHT 1993., I-3203. o.] 33. pontja és a C-431/07. P. sz., Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság ügyben 2009. április 2-án hozott ítéletének [EBHT 2009., I-2665. o.] 61. pontja; lásd továbbá a Törvényszék T-49/93. sz., SIDE kontra Bizottság ügyben 1995. szeptember 18-án hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2501. o.] 58. pontját).
- 56 A komoly nehézségek fogalma objektív természetű. E nehézségek meglétét mind a megtámadott aktus elfogadásának körülményeit, mind annak tartalmát illetően objektív módon kell vizsgálni, összefüggésbe hozva a határozat indokait azokkal az információkkal, amelyek a vitatott támogatásoknak a közös piaccal való összeegyeztethetőségéről való döntéskor a Bizottság rendelkezésére álltak (a fenti 55. pontban hivatkozott Bouygues és Bouygues Télécom kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 63. pontja és a fenti 55. pontban hivatkozott SIDE kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 60. pontja). Következésképpen a Törvényszék által a komoly nehézségek meglétét illetően elvégzett jogszerűségi vizsgálat jellegénél fogva meghaladja a nyilvánvaló mérlegelési hiba fennállásának vizsgálatát (lásd e tekintetben a fenti 55. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 31–38. pontját, a fenti 55. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 34–39. pontját, valamint

a Törvényszék által a T-73/98. sz., Prayon-Rupel kontra Bizottság ügyben 2001. március 15-én hozott ítélet [EBHT 2001., II-867. o.] 47. pontját).

- 57 Az ítélezési gyakorlatból az is kitűnik, hogy az előzetes vizsgálati eljárás során a Bizottság által vezetett vizsgálat elégtelen vagy hiányos volta komoly nehézségek fennállására utaló jelnek minősül (lásd e tekintetben a fenti 55. pontban hivatkozott Cook kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 37. pontját, a C-204/97. sz., Portugália kontra Bizottság ügyben 2001. május 3-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-3175. o.] 46–49. pontját, valamint a fenti 56. pontban hivatkozott Prayon-Rupel kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 108. pontját).
- 58 Mivel a megtámadott határozatot a vizsgálat hivatalos szakaszának megindítása nélkül hozta, a Bizottság csak akkor fogadhatta el jogszerűen e határozatot, ha az első vizsgálat során nem tapasztalt komoly nehézségeket. Ha ugyanis léteztek ilyen nehézségek, a határozatot ezen egyetlen indok alapján, a Szerződés által előírt kontradiktórius és részletes vizsgálat elmulasztása miatt még akkor is meg lehet semmisíteni, ha nem került megállapításra, hogy a Bizottság érdemi értékelése során tényben vagy jogban tévedett.
- 59 Következésképpen a felperesek által a megtámadott határozattal szemben felhozott összes jogalapot meg kell vizsgálni annak értékelése céljából, hogy e jogalapok feltárnak-e olyan komoly nehézségeket, amelyek fennállása esetén a Bizottság köteles lett volna az EK 88. cikk (2) bekezdésében meghatározott hivatalos vizsgálati eljárást megindítani (lásd e tekintetben a Törvényszék T-158/99. sz., Thermenhotel Stoiser Franz és társai kontra Bizottság ügyben 2004. január 13-án hozott ítéletének [EBHT 2004., II-1. o.] 91. pontját és a T-375/03. sz., Fachvereinigung Mineralfaserindustrie kontra Bizottság ügyben 2007. szeptember 20-án hozott ítéletének [az EBHT-ban nem tették közzé] 67. és 77. pontját). E tekintetben először is az EK 23. és EK 25. cikk vagy az EK 90. cikk megsértésére vonatkozó első jogalapot kell megvizsgálni.

Az EK 23. és EK 25. cikk vagy az EK 90. cikk megsértésére vonatkozó első jogalapról

A felek érvei

- 60 A felperesek álláspontja szerint a sóderkitermelési díj alóli új mentességi rendszer bevezetése azzal a következménnyel jár, hogy az Írországból importált sóderre a sóderkitermelési díj teljes mértékben kerül kivetésre (tonnánként 1,60 GBP), miközben az Észak-Írországból termelt azonos termékekre csupán tonnánként 0,32 GBP-t, vagyis a sóderkitermelési díj teljes mértékének 20%-át kell megfizetni. Az írországi termelőknek ráadásul – az észak-írországi termelőkkel ellentétben – nincs lehetőségük környezetvédelmi kötelezettségeket vállalni a mentességi rendszerben való részesülés érdekében. Következésképpen olyan adózási szempontú hátrányos megkülönböztetés jön létre, amely az EK 23. és EK 25. cikkbe vagy az EK 90. cikkbe ütközik, amely cikkeknek jogi tárgya – a torzításmentes verseny fenntartása a közös piacon – ugyanaz.
- 61 A felperesek szerint azon tény, hogy a Bizottság jóváhagyta az új mentességi rendszert, már azért is meglepő, mert a Bizottság a megtámadott határozatban kifejezetten megállapította, hogy e rendszer célkitűzése az észak-írországi termelők versenyképességének az írországi termelőkkel szembeni védelme volt, és tette ezt a Bíróság azon ítélezési gyakorlata ellenére, miszerint a Bizottság nem nyilváníthat a közös piaccal összeegyeztethetőnek egy olyan támogatást, amely az EK-Szerződés egyéb rendelkezéseit sérti, különösen ha ezeknek a rendelkezéseknek – jelen esetben az EK 23. és EK 25. cikknek, illetve az EK 90. cikknek – a célja ugyancsak a torzításmentes verseny fenntartása a közös piacon. Következésképpen komoly kétségek állnak fenn az új mentességi rendszer közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban.
- 62 Válaszukban a felperesek pontosítják, hogy az EK-Szerződés vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalmát előíró rendelkezései (EK 23. cikk és EK 25. cikk),

valamint a kereskedelemre kivetett hátrányosan megkülönböztető belső adó tilalmát előíró rendelkezései (EK 90. cikk) nem alkalmazhatók együttesen. Mindazonáltal e rendelkezések kiegészítik egymást, mivel az EK 90. cikk célkitűzése különösen annak megakadályozása, hogy a vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalmát a tagállamok belső adózás bevezetésével kerüljék meg. Következésképpen egyrészt az EK 23. cikk és EK 25. cikk, másrészt az EK 90. cikk hatálya közötti választóvonal pontos meghatározása nem mindig egyértelmű. Mindenesetre a sóderkitermelési díj hátrányos jellege miatt – a Bíróság ítélkezési gyakorlata által kikristályosított kritériumok szerint – a fenti rendelkezések egyikének hatálya alá tartozik. A felperesek a tárgyalás során továbbá kijelentették, hogy a hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében első jogalapjuk keretében elsődlegesen az EK 23. cikk és EK 25. cikk megsértésére, másodlagosan pedig az EK 90. cikk megsértésére hivatkoznak.

63 Az EK 23. cikk és EK 25. cikk megsértését illetően a felperesek előadják, hogy a hivatkozott cikkek tiltanak minden, a behozott árukra vonatkozó pénzügyi teher kivetését, kivéve, ha a szóban forgó teher a belföldi és a behozott árut következetesen, azonos kritériumok alapján megközelítő belső adók általános rendszerének részét képezi, vagy az importőrnek valamely ténylegesen nyújtott szolgáltatás ellenértéke. A Bíróság megállapította, hogy ahhoz, hogy a valamely behozott árura kivetett teher a belső adók általános rendszerének hatálya alá tartozzon, annak ugyanazon belföldi árura és importált árura az értékesítés ugyanazon szakaszában ugyanazon adó kivetését kell, hogy jelentse, és a kétféle áru tekintetében ugyanazon adókötelezettséget kiváltó oknak kell fennállnia.

64 Márpedig Észak-Írországból nem csupán eltérő mértékben (tonnánkénti 1,60 GBP helyett tonnánkénti 0,32 GBP), hanem az értékesítés különböző szakaszaiban kerül alkalmazásra, ezért nem tartozik a belső adók általános rendszerének hatálya alá. Ez a körülmény hátrányos megkülönböztetéshez vezet, mivel az importált sódert természeténél fogva egy, a belföldi sóderre vonatkozó adókötelezettséget kiváltó októl eltérő körülmény alapján fogják megadóztatni. A felperesek álláspontja szerint az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az EK 23. cikk és az EK 25. cikk akkor kerül megsértésre, amikor a belföldi árukra és az importált árukra

eltérő adókötelezettséget kiváltó okot alkalmaztak annak ellenére, hogy az importált árukra kivetett adó valójában alacsonyabb a belföldi árukra kivetett adó mértékénél. Ennélfogva a sóderkitermelési díj – amely az importált árukra sajátos módon kerül kivetésre – egy, a vámokkal azonos hatású díjnak minősül.

- 65 Továbbá a sóderkitermelési díj azért is minősül vámmal azonos hatású díjnak, mert – a nemzeti termelők javára – kifejezetten az importált árukra való kivetés céljából hozták létre. Az Egyesült Királyságban a sóderkitermelési díj számos olyan sódertermelővel szemben kerül kivetésre, akiknek nem kell e díj terhét a fogyasztókra áthárítani, hanem ezen összeget egészben vagy részben leírhatják mint üzemeltetési költségeket. Mivel az Egyesült Királyságnak nincs lehetősége a területén kívül honos termelők megadóztatására, ezért az importált árukat adóztatja meg.
- 66 Amennyiben a Törvényszék úgy ítélné meg, hogy a sóderkitermelési díj Észak-Írországra importált árukra való alkalmazása „nem tartozik a belső adók általános rendszerének hatálya alá” és emiatt nem minősül a vámokkal azonos hatású díjnak, a felperesek fenntartják, hogy a szóban forgó díj sérti az EK 90. cikket.
- 67 Ezzel kapcsolatban a felperesek arra hivatkoznak, hogy az Észak-Írországon kívül honos termelőknek a 20%-os mértékű sóderkitermelési díj alkalmazásából való részesülés céljából nincs lehetőségük környezetvédelmi megállapodások kötésére. Mivel a szóban forgó termékek megegyeznek, az ilyen eltérő bánásmód ellentétes az EK 90. cikk első bekezdésével, mivel az az észak-írországi termelőket védi a versenytől.
- 68 Ez a helyzet összeegyeztethetetlen azzal az állandó ítélkezési gyakorlattal, miszerint a tagállamok csak akkor hozhatnak létre bizonyos termékekre megkülönböztető adózási rendszert, ha ez a megkülönböztetés összeegyeztethető a közösségi joggal. A

szóban forgó támogatási rendszer nem tartja tiszteletben ezt az ítélkezési gyakorlatot, mivel a legalacsonyabb mértékű díj létrehozására szolgáló kritérium eleve csak a bel-földi termékekre alkalmazható.

- 69 A Bizottság először is úgy véli, hogy a felperesek nem határozzák meg világosan a kereset jogalapját. Szinte lehetetlen megállapítani, hogy a kereset az EK 23. cikk és EK 25. cikk megsértésén, illetve az EK 90. cikk megsértésén, vagy esetleg e rendelkezések mindegyikének megsértésén alapul-e. Márpedig nem elegendő annak állítása, hogy a jelen ügyben ezek a releváns rendelkezések, anélkül hogy a felperesek igazolnák, hogy e rendelkezések egyenként milyen módon relevánsak.
- 70 Ezzel kapcsolatban a Bizottság különösen hangsúlyozza, hogy a hivatkozott cikkek különböző jogi tárgyakra vonatkoznak, mivel az EK 23. cikk és EK 25. cikk tárgya a behozatali és kiviteli vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalma, miközben az EK 90. cikk egy másik tagállam áruira vonatkozó hátrányosan megkülönböztető belső adókra vonatkozik. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a vámmal azonos hatású díjakra és a hátrányosan megkülönböztető belső adókra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazandók halmozottan, így ugyanaz az adó nem tarthat egyszere e két kategóriába. Mivel a felperesek feladata annak meghatározása, hogy szerintük mely rendelkezések kerültek megsértésre, a Bizottság úgy véli, hogy a jogalapnak ez a fajta homályos és ellentmondásos kifejtése a válasz szakaszában nem megengedhető, főleg nem olyan részletes érvekkel, mint a felperesek felhozott érvei. E joglapot az eljárási szabályzat 44. cikkének értelmében már pusztán ezen oknál fogva el kell utasítani mint elfogadhatatlant.
- 71 A Bizottság viszonválaszában továbbá arra hivatkozik, hogy a felperesek azon érve, miszerint a sóderkitermelési díj az EK 25. cikk értelmében a vámokkal azonos hatású díj, új érvek minősül, következésképpen azt a felperesek az eljárási szabályzat 48. cikke 2. §-ának megsértésével terjesztették elő.

- 72 Abban az esetben, ha a Törvényszék a jogalapot nem utasítja el mint elfogadhatatlant, a Bizottság először hangsúlyozza, hogy az EK 23. cikk és az EK 25. cikk nem tűnik relevánsnak, tekintettel arra, hogy a megtámadott határozat nem egy Írországból származó sóderbehozatalra kivetett vámra vonatkozik. A Bizottság álláspontja szerint a sóderkitermelési díj nem egy, a behozott árukra kivetett teher, hanem – minthogy azt a sóderre vetették ki – egy egész ágazatot érintő adójellegű teher. Tekintettel arra, hogy a jelen ügyben az észak-írországi termelők legalább a sóderkitermelési díj 20%-át fizetik, ám nem részesülnek semmiféle ellentételezésben, a tényállás nem felel meg sem az EK 23. cikknek vagy az EK 25. cikknek, sem a felperesek által hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak.
- 73 Az EK 90. cikket illetően a Bizottság továbbá azon az állásponton van, hogy a felperesek által a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan felhozott kifogás megalapozatlan. Hangsúlyozza, hogy hátrányos megkülönböztetés kizárólag akkor állhat fenn, ha azonos tényállásokra különböző rendelkezések kerülnek alkalmazásra. Márpedig a jelen ügyben nem áll fenn sem közvetlen, sem közvetett hátrányos megkülönböztetés.
- 74 Az adózási szempontból ez azt jelentené, hogy olyan adókedvezmény esetén, amellyel külföldi illetőségűek nem élhetnek, az adózók két csoportjával szembeni eltérő bánásmód az EK-Szerződés értelmében hátrányos megkülönböztetésnek minősülhet, amennyiben e csoportok között nem áll fenn olyan objektív különbség, amely e tekintetben az eltérő bánásmódot megalapozhatná. A jelen ügyben viszont olyan objektív indokok állnak fenn, amelyek a kérdéses áru természetéből, az adott ágazat helyi jellegéből és Észak-Írország sajátos helyzetéből erednek.
- 75 Másodlagosan a Bizottság emlékeztet, hogy a vállalkozások közötti adójogi különbségtételt a kérdéses adózási rendszer jellege és felépítése igazolhatja. Tekintettel arra, hogy a mentességi rendszer kifejezetten arra jött létre, hogy az észak-írországi sóderkitermelési ágazat nehézségeit orvosolja, ugyanezen, a mentességi rendszer által létrehozott rendszer természetének velejárója, hogy kizárólag az Észak-Írországban

honos vállalkozások vállalhatnak környezetvédelmi kötelezettségeket az egyesült királysági hatóságokkal szemben.

- 76 Következésképpen a Bizottság azon az állásponton van, hogy nem tárt fel komoly nehézségeket, sőt éppen ellenkezőleg, olyan helyzetben volt, hogy az előzetes vizsgálati szakasz végén megállapíthatta, hogy a bejelentett támogatás összeegyeztethető a közös piaccal.
- 77 A beavatkozó csatlakozik a Bizottság észrevételeihez, úgy véelve, hogy az első jogalap nem elég pontos, továbbá megalapozatlan. A jelen ügyben ugyanis nincs szó sem vámról, sem azzal azonos hatású díjról, sem hátrányosan megkülönböztető belső adóról.
- 78 Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága hozzáfűzi továbbá, hogy nem minden Észak-Írországban honos vállalkozás részesül a 80%-os részleges mentességben. E mentesség ugyanis csupán azokra a vállalkozásokra alkalmazható, amelyek hivatalosan olyan megállapodást kötnek, amelynek tárgya a környezetvédelmi célkitűzésekkel kapcsolatos fejlesztések megvalósítása, és amelyek e megállapodásokat teljesítik is. A környezetvédelmi megállapodások betartása ugyanis magas végrehajtási költségekkel jár, amelyeket a mentesség ellensúlyoz, miközben a nem Észak-Írországban honos gazdasági szereplők nem kötelesek e költségeket viselni.
- 79 Továbbá az Egyesült Királyság által e területen bevezetett belső díjak általános rendszere ugyanúgy alkalmazandó a nemzeti termékekre, mint a behozott termékekre. Az Írországban honos vállalkozások tehát nem részesülnek eltérő bánásmódban az

Egyesült Királyságban honos olyan vállalkozásokhoz képest, amelyek nem kötelesek a környezetvédelmi fejlesztések költségeit viselni, és amelyek nem részesülnek a sóderkitermelési díj alóli részleges mentesség révén ellentételezésben.

A Törvényszék álláspontja

– Az első jogalap elfogadhatóságáról

⁸⁰ A Bizottság és a beavatkozó előadja először is, hogy mivel az első jogalap túl homályos és ellentmondásos, azt az eljárási szabályzat 44. cikkének értelmében el kell utasítani mint elfogadhatatlant. Nem világos ugyanis, hogy a felperesek mely rendelkezésre alapozzák keresetüket.

⁸¹ E tekintetben emlékeztetni kell, hogy a Bíróság alapokmánya 21. cikkének és az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-a c) pontjának értelmében minden keresetlevélnek meg kell jelölnie a jogvita tárgyát és tartalmaznia kell a felhozott jogalapok rövid ismertetését. A keresetlevélnek kellően világosnak és pontosnak kell lennie ahhoz, hogy az alperes előkészíthesse a védekezést, és a Törvényszék dönthessen a keresetről adott esetben minden további információ nélkül. Az igazságszolgáltatás tekintetében a jogbiztonság és a gondos igazságszolgáltatás biztosítása érdekében a kereset elfogadhatóságához szükséges, hogy maga a keresetlevél tartalmazza az alapjául szolgáló alapvető jogi és ténybeli elemeket, legalább összefoglaló jelleggel, de összefüggő és érthető módon (a Törvényszék T-110/98. sz., RJB Mining kontra Bizottság ügyben 2000. július 25-én hozott végzésének [EBHT 2000., II-2971. o.] 23. pontja és a T-19/01. sz.,

Chiquita Brands és társai kontra Bizottság ügyben 2005. február 3-án hozott ítéletének [EBHT 2005., II-315. o.] 64. pontja).

- 82 Meg kell állapítani, hogy a keresetlevélben a „vagy” kifejezés használata nyilvánvalóan azt jelenti, hogy a felperesek vagylagosan egyrészt az EK 23. cikk és az EK 25. cikk rendelkezéseinek megsértésére, másrészt az EK 90. cikk megsértésére hivatkoznak.
- 83 A keresetlevélben található fenti kitétel az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-a c) pontjának értelmében kellően pontos és világos volt ahhoz, hogy a Bizottság előkészíthesse a védekezését.
- 84 A tárgyalás során a felperesek megjegyezték, hogy első jogalapjukkal fenn kívánják tartani elsődlegesen az EK 23. cikk és az EK 25. cikk megsértésének, másodlagosan pedig az EK 90. cikk megsértésének megállapítására vonatkozó kereseti kérelmüket.
- 85 E körülmények között az első jogalapról meg kell állapítani, hogy az az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-a c) pontjának értelmében kellően pontos és világos.
- 86 Másodszor a Bizottság arra hivatkozik, hogy a felperesek a válasz szakaszában terjesztették elő először azon érvüket, miszerint a sóderkitermelési díj az EK 25. cikk értelmében egy vámmal azonos hatású díj. Ezért ezen érv újnak minősül, következésképpen azt az eljárási szabályzat 48. cikke 2. §-ának megsértésével terjesztették elő.

- 87 Az ítélezési gyakorlat szerint – amint azt az eljárási szabályzat 48. cikkének 2. §-a előírja – az eljárás során semmilyen új jogalapot nem lehet felhozni, kivéve, ha az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel (a fenti 81. pontban hivatkozott RJB Mining kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 24. pontja). Azon jogalapot azonban, amely valamely korábban közvetlenül vagy közvetve a keresetlevélben kifejtett jogalap kiegészítését jelenti, és amely ahhoz szorosan kapcsolódik, elfogadhatónak kell tekinteni (lásd a Törvényszék T-212/97. sz., Hubert kontra Bizottság ügyben 1999. március 9-én hozott ítéletének [EBHT-KSZ 1999., I-A-41. o. és II-185. o.] 87. pontját és az ott hivatkozott ítélezési gyakorlatot, valamint a fenti 81. pontban hivatkozott RJB Mining kontra Bizottság ügyben hozott végzés 24. pontját).
- 88 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a felperesek az EK 25. cikkre közvetlenül nem hivatkoztak a keresetlevélben. Mindazonáltal a felperesek keresetlevelükben hivatkoztak az EK 23. cikk megsértésére, azt állítva, hogy az új mentességi rendszer adózási szempontból hátrányos megkülönböztetést okozhat. Emlékeztetni kell arra, hogy az EK 23. cikk (1) bekezdése értelmében a Közösség vámunió alapul, amely a teljes árukereskedelemre kiterjed. Ez az unió egyfelől magában foglalja a behozatali és kiviteli vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalmát a tagállamok között, másfelől pedig közös vámtarifa bevezetését a tagállamok harmadik országokkal fenn tartott kapcsolataiban (a Bíróság C-173/05. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2007. június 21-én hozott ítéletének [EBHT 2007., I-4917. o.] 27. pontja).
- 89 Következésképpen a vámot tiltó EK 23. cikk és a vámmal azonos hatású díjat tiltó EK 25. cikk szükségszerűen kiegészíti egymást, és együttesen alkot teljes körű tiltást (lásd ebben az értelemben a Bíróság 2/62. és 3/62. sz., Bizottság kontra Luxemburg egyesített ügyekben 1962. december 14-én hozott ítéletét [EBHT 1962., 813. o.], a fenti 88. pontban hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítéletének 28. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlatot, továbbá a C-221/06. sz., Stadtgemeinde Frohnleiten és Gemeindebetriebe Frohnleiten ügyben 2007. november 8-án hozott ítéletének [EBHT 2007., I-9643. o.] 27. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlatot). Ennélfogva ez az érv egy korábban kifejtett jogalap kiegészítését jelenti, és az eljárási szabályzat 48. cikke 2. §-ának első bekezdése értelmében elfogadhatónak minősül.

– Az első jogalap megalapozottságáról

- ⁹⁰ Az 57. pontban idézett ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az előzetes vizsgálati eljárás során a Bizottság által vezetett vizsgálat elégtelen vagy hiányos volta komoly nehézségek fennállására utaló jelnek minősül.
- ⁹¹ Az állandó ítélkezési gyakorlat azt is kimondja, hogy ugyan az EK 87. és EK 88. cikkben előírt eljárás a Bizottságnak széles mérlegelési mozgásteret biztosít egy állami támogatási rendszernek a közös piac követelményeivel való összeegyeztethetősége megítélésében, az EK-Szerződés általános rendszeréből következik, hogy ez az eljárás sohasem vezethet az EK-Szerződés különös rendelkezéseivel ellentétes eredményre (lásd ebben az értelemben a Bíróság 73/79. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1980. május 21-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 1533. o.] 11. pontját; C-156/98. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-6857. o.] 78. pontját, valamint a Törvényszék T-197/97. és T-198/97. sz., Weyl Beef Products és társai kontra Bizottság ügyben 2001. január 31-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-303. o.] 75. pontját). A Bizottság azon kötelezettsége, hogy tiszteletben tartsa az EK 87. cikk és az EK 88. cikk, valamint az EK-Szerződés többi rendelkezése közötti összhangot, különösen fennáll azon esetben, amikor a többi rendelkezés ugyancsak a torzításmentes verseny közös piacon való biztosítására irányul; a jelen esetben ez egyrészt az EK 23. cikk és az EK 25. cikk, illetve másrészt az EK 90. cikk, amelyek az áruk szabad mozgásának, valamint a nemzeti és az importált áruk közötti versenynek a védelmére irányulnak. A Bizottság ugyanis egy támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségéről szóló határozat meghozatala során nem hagyhatja figyelmen kívül a közös piacon belüli verseny egyes gazdasági szereplők általi torzításának veszélyét (a fenti 55. pontban hivatkozott Matra kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 42. és 43. pontja).
- ⁹² Ezért az olyan állami támogatást, amely bizonyos feltételeinél fogva sérti az EK-Szerződés egyéb rendelkezéseit, a Bizottság nem nyilváníthatja a közös piaccal

összeegyeztethetőnek (a fenti 91. pontban hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítélet 78. pontja és a fenti 57. pontban hivatkozott Portugália kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 41. pontja). Ezen túlmenően a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének meghatározásakor a Bizottságnak figyelembe kell vennie a piaci körülményeket, így az adózási szempontokat is (lásd ebben az értelemben a fenti 91. pontban hivatkozott Bizottság kontra Olaszország ügyben 1980. május 21-én hozott ítéletének 11. pontját, és a fenti 57. pontban hivatkozott Portugália kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 42. pontját). Következésképpen az EK-Szerződés rendszerének értelmében egy támogatás nem vezethető be, illetve nem engedélyezhető egy tagállam által a más tagállamokból származó árukkal szemben adózási szempontból tett hátrányos megkülönböztetés formájában (lásd ebben az értelemben a Bíróság 142/80. és 143/80. sz., Essevi és Salengo egyesített ügyekben 1981. május 27-én hozott ítéletének [EBHT 1981., 1413. o.] 28. pontját).

⁹³ A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis bizonyos adómentességek, illetve bizonyos adókönyvitések jogszerűségének feltétele – különösen akkor, ha céljuk olyan termelés vagy vállalkozások fenntartása, amelyek e különleges adókedvezmények nélkül az előállítási költségek emelkedése miatt nem lennének nyereségesek – az, hogy az ezzel a lehetőséggel élő tagállamok megkülönböztetés és protekcionizmus nélkül kiterjesszék a kedvezményt az azonos helyzetben lévő importtermékekre is (lásd ebben az értelemben a Bíróság 168/78. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1980. február 27-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 347. o.] 16. pontját; a 26/80. sz. Schneider-Import ügyben 1980. október 30-án hozott ítéletének [EBHT 1980., 3469. o.] 9. pontját és a C-230/89. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1991. április 18-án hozott ítéletének [EBHT 1991., I-1909. o.] 12. pontját).

⁹⁴ A felperesek lényegében azt állítják, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban jóváhagyott, Észak-Írország részére a sóderkitermelési díj megfizetése alól nyújtott új mentességi rendszer hatásai adózási szempontból olyan hátrányos megkülönböztetést eredményeznek, amelyek sértik az EK 23. cikket és az EK 25. cikket, illetve az EK 90. cikket, és amelyek komoly nehézségeknek minősülnek.

- 95 A továbbiakban a Törvényszék feladata annak vizsgálata, hogy az állítólagos adózási szempontú hátrányos megkülönböztetés komoly nehézségek fennállásának jele-e, és meg kell vizsgálnia, hogy a Bizottság a szóban forgó támogatási rendszer összeegyeztethetőségének értékelése során köteles lett volna-e az EK 88. cikk (2) bekezdésében előírt eljárást megindítani annak vizsgálata érdekében, hogy az EK 87. cikk és az EK 88. cikk összhangban áll-e vagy az EK 23. cikkel és EK 25. cikkel, vagy az EK 90. cikkel.
- 96 E tekintetben először is meg kell jegyezni – amit egyébiránt a felek sem vitatnak –, hogy a megtámadott határozat által jóváhagyott sóderkitermelési díj megfizetése alól nyújtott új mentességi rendszer adómentességként az EK 87. cikk értelmében állami támogatásnak minősül.
- 97 Ezen túlmenően meg kell állapítani, hogy a Bizottság ennek alapján a sóderkitermelési díj alóli mentességet az iránymutatásra nézve megvizsgálta. Ennek keretében a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a sóderkitermelési díj létező adónak minősül, és hogy az iránymutatás 51.2. pontjának az ilyen – az iránymutatás 51.1. pontjában meghatározott – adó alkalmazhatóságára vonatkozóan felsorolt feltételei teljesültek. A Bizottság ezt követően úgy ítélte meg, hogy az iránymutatásnak különösen a kedvezményezetek által a nemzeti adó jelentős hányadának megfizetésére vonatkozó feltételei ugyancsak teljesültek. A Bizottság ennek alapján a sóderkitermelési díj alóli mentességet az EK 87. cikk (3) bekezdésének c) pontja értelmében a közös piaccal összeegyeztethető támogatásnak nyilvánította.
- 98 Végül meg kell jegyezni, hogy mindent egybevetve az is nyilvánvaló, hogy az EK 23. cikk és az EK 25. cikk, vagy az EK 90. cikk vélelmezett megsértéséből származó állítólagos adózási szempontú hátrányos megkülönböztetést a megtámadott határozat nem tárgyalta, ugyanis e határozat nem hivatkozik a fenti cikkek egyikére sem.

- 99 Mindazonáltal vitathatatlan, hogy az Észak-Írországban bevezetett és a megtámadott határozatban jóváhagyott új mentességi rendszer következtében az Észak-Írországban környezetvédelmi megállapodást kötő termelők által kitermelt nyers sóder után a sóderkitermelési díj csupán 20%-át (vagyis tonnánként 0,32 GBP-t) kell megfizetni, miközben az Írországból behozott sóderre a sóderkitermelési díj teljes összege (vagyis tonnánként 1,60 GBP) kerül kivetésre. Ennélfogva a sóderkitermelési díj általános rendszerének egészéből, valamint az e díj alól Észak-Írországnak nyújtott – és a megtámadott határozat által jóváhagyott – mentességi rendszerből az következik, hogy ugyanazon termékekre különböző mértékű díj kerül kivetésre.
- 100 Meg kell jegyezni továbbá, hogy az írországi sódertermelők az egyesült királysági jogi szabályozás szerint – amint azt a Bizottság és az Egyesült Királyság a tárgyalás során kifejtette – nem köthetnek környezetvédelmi megállapodást. Az írországi sódertermelők nem részesülhetnek egyéb módon a sóderkitermelési díj alóli mentességi rendszerből, például azzal, hogy bizonyítják, hogy tevékenységük megfelel azon környezetvédelmi megállapodásnak, amelynek megkötésére az észak-írországi sódertermelőknek lehetőségük van.
- 101 Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy a BAA panaszában kijelentette, hogy a szóban forgó támogatási rendszer kizárólag az észak-írországi sódertermelők versenyképességének védelmét célozta. A BAA továbbá hangsúlyozta, hogy az új mentességi rendszer alkalmas a tagállamok közötti kereskedelem jelentős torzítására vagy befolyásolására, és hogy az EK 87. cikk (3) bekezdése c) pontjának értelmében semmiképpen nem lehet a közös piaccal összeegyeztethető.
- 102 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a Bizottság azzal, hogy a megtámadott határozatban nem vizsgálta meg, hogy a szóban forgó nemzeti termékek és az Írországból importált termékek között fennáll-e esetlegesen egy adózási szempontú hátrányos megkülönböztetés, jogilag meg nem alapozottan határozott úgy a

659/1999/EK tanácsi rendelet 4. cikkének (3) bekezdése alapján, hogy nem emel kifogást az egyesült királysági hatóságok által bejelentett sóderkitermelési díj alóli mentességgel szemben.

- ¹⁰³ E körülmények között a megtámadott határozatot meg kell semmisíteni anélkül, hogy a felperesek többi jogalapjáról szükséges volna határozni.

A költségekről

- ¹⁰⁴ Az eljárási szabályzat 87. cikkének 2. §-a értelmében a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság pervesztes lett, a felperes kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.
- ¹⁰⁵ Az eljárási szabályzat 87. cikke 4. §-ának első bekezdése értelmében az eljárásba beavatkozó tagállamok maguk viselik saját költségeiket. Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága tehát maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) **A Törvényszék a 2004. május 7-i C(2004) 1614 végleges bizottsági határozatot – amely nem emel kifogást az ellen, hogy az Észak-Írországnak az Egyesült Királyságban kivetett sóderkitermelési díj alól nyújtott mentesség módosításra került – megsemmisíti.**

- 2) **A Bizottság viseli saját költségeit, valamint a British Aggregates Association, a Healy Bros. Ltd és a David K. Trotter & Sons Ltd felmerült költségeit.**

- 3) **Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága maga viseli saját költségeit.**

Vilaras

Prek

Ciucă

Kihirdetve Luxembourgban, a 2010. szeptember 9-i nyilvános ülésen.

Aláírások